

V Bruseli 19. 10. 2016
COM(2016) 663 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o vykonávaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 691/2011 o európskych
environmentálnych ekonomických účtoch**

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 691/2011 o európskych environmentálnych ekonomických účtoch

1. ÚVOD

Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 691/2011 zo 6. júla 2011 o európskych environmentálnych ekonomických účtoch¹ (ďalej len „nariadenie“) sa zaviedol spoločný rámec na zber, zostavovanie, zasielanie a vyhodnocovanie európskych environmentálnych ekonomických účtov. V článku 10 uvedeného nariadenia sa uvádza:

Komisia predloží do 31. decembra 2013 a potom každé tri roky Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní tohto nariadenia. V tejto správe sa hodnotí najmä kvalita zaslaných údajov, metódy zberu údajov, administratívne zaťaženie členských štátov a respondentov, ako aj uskutočniteľnosť a účinnosť týchto štatistík.

K správe sa v prípade potreby a so zreteľom na zistenia uvedené v článku 4 ods. 2 pripoja návrhy:

- na zavedenie nových modulov environmentálnych ekonomických účtov, ako sú výdavky a príjmy súvisiace s ochranou životného prostredia (EPER)/účty výdavkov na ochranu životného prostredia (EPEA), odvetvie environmentálnych tovarov a služieb (EGSS), energetické účty, transfery súvisiace so životným prostredím (dotácie), výdavkové účty týkajúce sa využívania zdrojov a výdavkov na správu a riadenie (RUMEA), účty týkajúce sa vôd (kvalitatívne a kvantitatívne), účty týkajúce sa odpadov, účty týkajúce sa lesov, účty týkajúce sa ekosystémových služieb, účty týkajúce sa materiálových zásob v rámci celého hospodárstva (EW-MSA) a meranie nevyužitých vyťažných zemných materiálov (vrátane pôdy),*
- zamerané na ďalšie zlepšovanie kvality údajov a metód zberu údajov, čím sa zlepši pokrytie a porovnateľnosť údajov a zníži sa administratívne zaťaženie podnikov a verejnej správy.*

Prvá správa pripravená na základe uvedeného článku bola zverejnená v roku 2013². Toto je druhá správa. V oddiele 2 sa poskytuje prehľad environmentálnych ekonomických účtov. V oddiele 3 sa opisuje vývoj, ktorý nastal od poslednej správy. V oddiele 4 sa rozoberajú opatrenia prijaté s cieľom zlepšiť vykonávanie nariadenia.

---

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:02011R0691-20140616>.

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:52013DC0864>.

2. ENVIRONMENTÁLNE EKONOMICKÉ ÚČTY

Environmentálne ekonomické účty sú štatistický systém, ktorý spája hospodárske a environmentálne informácie s cieľom merať prínos životného prostredia pre hospodárstvo na jednej strane a vplyv hospodárstva na životné prostredie na strane druhej. Poskytujú prostriedok na monitorovanie tlakov, ktoré hospodárstvo vyvíja na životné prostredie, a na skúmanie možností zmiernenia týchto tlakov. Environmentálne ekonomické účty slúžia na organizáciu environmentálnych údajov z veľkého počtu rozličných oblastí na základe rovnakých koncepcií a terminológie ako v rámci národných účtov. Vďaka tomu umožňujú sledovať interakciu medzi hospodárskymi faktormi, faktormi týkajúcimi sa domácností a environmentálnymi faktormi, a preto majú vyššiu informačnú hodnotu než samotné národné účty.

Environmentálne ekonomické účty poskytujú informácie o širokom spektre environmentálnych a hospodárskych otázok. Môžu sa používať najmä na posudzovanie trendov vo využívaní prírodných zdrojov, úrovne emisií a vypúšťania do životného prostredia v dôsledku hospodárskej činnosti a rozsah hospodárskej činnosti vykonávanej na environmentálne účely. Environmentálne ekonomické účty ukazujú množstvo znečistenia, ktoré spôsobujú priemyselné odvetvia a domácnosti, a umožňujú, aby sa tieto údaje vyhodnocovali v kontexte zamestnanosti a hodnoty výstupov vyprodukovaných týmito odvetviami, ako aj ich výdavkov na znižovanie úrovne znečistenia.

Environmentálne ekonomické účty poskytujú integrovaný rámec na poskytovanie údajov, výpočet ukazovateľov a vykonávanie analýz. Vďaka integrácii údajov týkajúcich sa životného prostredia do rámcov národných účtov sú vypočítané ukazovatele konzistentnejšie a analýza zahŕňa aj sociálne aspekty udržateľného rozvoja a aspekty ekologického rastu týkajúce sa zamestnanosti.

Nariadením sa vytvárajú európske environmentálne ekonomické účty. Účty sa podľa nariadenia usporadúvajú do modulov. Pôvodne sa nariadením vytvorili tieto tri moduly (prílohy I až III k nariadeniu):

- **Modul pre účty emisií do ovzdušia:** emisie šiestich skleníkových plynov do ovzdušia (vrátane o. i.: CO₂ a CO₂ z biomasy používanej ako palivo) a siedmich látok znečisťujúcich ovzdušie rozdelených podľa 64 priemyselných odvetví produkujúcich emisie plus domácnosti.
- **Modul pre dane súvisiace so životným prostredím podľa hospodárskej činnosti:** environmentálne dane v štyroch širokých skupinách: energia, doprava, znečisťovanie a zdroje, rozdelené podľa 64 platiacich priemyselných odvetví plus domácnosti a nerezidenti. Všetky údaje o príjme z daní sú v súlade s národnými účtami a možno ich porovnávať s HDP, celkovými daňami a sociálnymi príspevkami a ďalšími ekonomickými agregátmi.
- **Modul pre účty materiálových tokov v rámci celého hospodárstva:** množstvá fyzických vstupov do hospodárstva, akumulácia materiálov v hospodárstve a výstupy do iných hospodárstiev alebo späť do životného prostredia.

Európske environmentálne účty sa zostavujú na základe medzinárodného systému štandardov pre environmentálne ekonomické účty z roku 2012 – Základný rámec³. Tento rámec bol vytvorený a zverejnený pod záštitou Organizácie Spojených národov, Európskej komisie (Eurostatu), Organizácie Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo, Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, Medzinárodného menového fondu a skupiny Svetovej banky.

3. VÝVOJ OD POSLEDNEJ SPRÁVY

3.1. PRÁVNY RÁMEC

Od poslednej správy o vykonávaní došlo k zmene nariadenia, v rámci ktorej sa pridali tieto tri ďalšie moduly (prílohy IV až VI)⁴:

- **Účty výdavkov na ochranu životného prostredia:** výdavky hospodárskych subjektov (súkromných subjektov, verejných subjektov a domácností) na účely ochrany životného prostredia.
- **Účty odvetvia environmentálnych tovarov a služieb:** informácie o produkcii a vývoze tovarov a služieb, ktoré boli navrhnuté a vyrobené osobitne na účely ochrany životného prostredia a riadenia zdrojov. Vykazuje sa aj zamestnanosť spojená s takýmito činnosťami.
- **Účty fyzických tokov energie:** tok energie zo životného prostredia do hospodárstva (ťažba prírodných vstupov), v rámci hospodárstva (výroba a používanie energetických produktov) a z hospodárstva do životného prostredia (vypúšťanie energetických rezíduí).

Údaje vyžadované v zmysle príloh IV až VI sa majú Komisii (Eurostatu) prvýkrát zaslať v roku 2017 (pričom časový rad, ktorý sa má poskytnúť, sa začal v roku 2014)⁵. V rámci prípravy Komisia (Eurostat) podporuje vykonávanie pilotných štúdií a dobrovoľného zberu údajov.

---

³ <http://unstats.un.org/unsd/envaccounting/seea.asp>.

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 538/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 691/2011 o európskych environmentálnych ekonomických účtoch (Ú. v. EÚ L 158, 27.5.2014, s. 113).

⁵ Niekoľko členských štátov využíva výnimky na základe vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2016/335 zo 7. marca 2016, ktorým sa Španielsku, Francúzsku, Taliansku a Cypru udeľujú výnimky z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 691/2011 o európskych environmentálnych ekonomických účtoch (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32016D0335>).

3.2. INÉ PRÁVNE PREDPISY NA ZLEPŠENIE KVALITY

V roku 2015 Komisia prijala jedno vykonávacie nariadenie a jedno delegované nariadenie na doplnenie všeobecného rámca stanoveného v nariadení. Obe nariadenia boli navrhnuté s cieľom zabezpečiť porovnateľnosť medzi krajinami a posilniť normy kvality. Ide o tieto nariadenia:

- *Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/2174 z 24. novembra 2015 o indikatívnom zozname environmentálnych tovarov a služieb, o formáte na zasielanie údajov o európskych environmentálnych ekonomických účtoch a o forme, štruktúre a periodicite správ o kvalite podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 691/2011 o európskych environmentálnych ekonomických účtoch⁶*

V tomto akte sa stanovujú pravidlá vykonávania nariadenia vo vzťahu k trom osobitným témam: indikatívny zoznam environmentálnych tovarov a služieb (podľa článku 3 ods. 5 nariadenia), technický formát, v ktorom sa údaje majú zasielať Komisii (podľa článku 6 nariadenia) a forma, štruktúra a periodicita správ o kvalite údajov (podľa článku 7 ods. 3 nariadenia).

Pokiaľ ide o prvú z týchto troch tém, v akte sa vymedzuje rozsah účtov environmentálnych tovarov a služieb (príloha V k nariadeniu) s cieľom uľahčiť rovnaké uplatňovanie tejto prílohy vo všetkých krajinách.

Druhá a tretia téma sa týka všetkých modulov uvedených v nariadení. Prostredníctvom vykonávacích noriem o technickom formáte, v ktorom sa Komisii (Eurostatu) majú zasielať údaje o environmentálnych ekonomických účtoch (druhá téma), sa zvýši efektívnosť a zníži sa administratívne zaťaženie vnútroštátnych orgánov. Tie isté normy sa môžu použiť aj pri zasielaní štatistických údajov na medzinárodné účely, napríklad OECD alebo agentúram OSN. Tieto normy vedú k zvýšeniu efektívnosti – prenos údajov medzi inštitúciami môže napríklad prebiehať automaticky bez zásahu človeka. Zavedením špecifikácií správ o kvalite (pokiaľ ide o ich formu, štruktúru a periodicitu) (tretia téma) sa zasa zabezpečí, aby mala Komisia (Eurostat) podklady na monitorovanie kvality štatistik. Správy o kvalite požadované v článku 7 nariadenia sú nevyhnutné na to, aby mohla Komisia (Eurostat) posudzovať kvalitu údajov poskytovaných členskými štátmi. Zároveň sú potrebné na validáciu údajov a na identifikáciu oblastí, v ktorých je potrebné ďalšie zlepšovanie kvality.

- *Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/172 z 24. novembra 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 691/2011, pokiaľ ide o špecifikáciu energetických produktov⁷*

V tomto akte sa špecifikujú energetické produkty, ktoré sa majú používať v rámci účtov fyzických tokov energie (príloha VI k nariadeniu). V zozname energetických produktov sa stanovuje rozsah a klasifikácia, ktorá sa má použiť s cieľom zabezpečiť medzinárodnú porovnateľnosť údajov.

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1472806679129&uri=CELEX:32015R2174>.

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1472806775704&uri=CELEX:32016R0172>.

3.3. METÓDY ZBERU ÚDAJOV A ADMINISTRATÍVNE ZAŤAŽENIE

Pri environmentálnych ekonomických účtoch sa vo všeobecnosti nevyžaduje zber nových údajov, ale používajú sa existujúce údaje. Okrem údajov z národných účtov sa v nich totiž zbierajú údaje z veľkého množstva zdrojov, napr. zo štatistík o energii, doprave, poľnohospodárstve, verejných výdavkoch a daňovom systéme, ako aj z iných než štatistických zdrojov. Členské štáty môžu existujúce údaje prispôsobiť tak, aby boli v súlade s koncepciami používanými v národných účtoch, a tak splniť požiadavky stanovené v nariadení.

Zo skutočnosti, že v environmentálnych ekonomických účtoch sa opätovne využívajú existujúce údaje, vyplýva, že pre podniky a domácnosti sa vytvára len minimálne dodatočné administratívne zaťaženie za predpokladu, že zdroje údajov existujú a udržiavajú sa. Krajiny sa môžu rozhodnúť vykonávať osobitný zber údajov na účely environmentálnych ekonomických účtov, čo pomôže zlepšiť kvalitu údajov. Príkladom takéhoto postupu sú účty odvetvia environmentálnych tovarov a služieb (príloha V k nariadeniu), na účely ktorých niektoré krajiny vykonávajú malé, osobitné prieskumy s cieľom doplniť iné zdroje údajov. Tieto prieskumy sa vykonávajú s ročnou alebo viacročnou periodicitou a podniky zaťažujú len málo.

Činnosti potrebné na vypracovanie účtov vo všeobecnosti vykonávajú vnútroštátne orgány (za bežných okolností národné štatistické úrady), pričom táto práca pozostáva zo spracovania existujúcich údajov a zlepšenia ich analytického potenciálu. Odhaduje sa, že počet zamestnancov potrebných na zostavovanie účtov v rámci každého vnútroštátneho orgánu zodpovedá štyrom až šiestim ekvivalentom plného pracovného času pre všetkých šesť príloh k nariadeniu. Tieto personálne náklady prispievajú značnou mierou k hodnote základných údajov a zvyšujú potenciál na analýzu vzájomných interakcií. Niekoľko vnútroštátnych orgánov využilo na vytvorenie metód spracovania a analýzy údajov pilotné štúdie (spolufinancované Komisiou).

3.4. USKUTOČNITEĽNOSŤ A ÚČINNOSŤ

Predtým, ako Komisia navrhne právny rámec, sú moduly stanovené v nariadení predmetom testov a pilotných skúšok, čím sa zabezpečuje ich uskutočniteľnosť (pozri oddiel 4.2 ďalej). Testovanie sa vykonáva v spolupráci s členskými štátmi tak, aby sa využili ich odborné znalosti a aby sa zaistilo spoločné chápanie uskutočniteľnosti modulov. V súčasnosti sa vykonávajú pilotné štúdie týkajúce sa potenciálnych nových modulov.

Účinnosť environmentálnych ekonomických účtov závisí od dvoch faktorov: po prvé, ako je existujúce informácie možné reorganizovať do spoločného rámca; a po druhé, akým spôsobom a do akej miery sa účty využívajú.

Pokiaľ ide o prvý bod, jeden príklad spôsobu, akým sa zreorganizovali existujúce informácie, poskytujú účty emisií do ovzdušia (príloha I k nariadeniu). V rámci účtov emisií do ovzdušia sa používajú informácie, ktoré sa už zozbierali do súpisov emisií do ovzdušia vyžadovaných na podávanie správ podľa Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC) a Dohovoru EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov

(dohovor CLRTAP). Potom sa k týmto údajom pridávajú ďalšie informácie, aby sa zosúladi s klasifikáciami a koncepciami tabuliek dodávok a použitia a tabuliek vstupov a výstupov používaných v národných účtoch. Potom sa môžu používať spolu s podobnými účtami napríklad účtami týkajúcimi sa energie, environmentálnych daní a hospodárskych odvetví. Tieto informácie sa môžu použiť v kauzálnych rámcoch na opis interakcií medzi spoločnosťou a životným prostredím, ako je rámec „Hnacie sily, tlaky, stav, vplyv a reakcie (DPSIR)“ prijatý Európskou environmentálnou agentúrou.

Pokiaľ ide o druhý bod, environmentálne účty slúžia ako podklad siedmeho environmentálneho akčného programu EÚ „Dobrý život v rámci možností našej planéty“⁸, ktorým sa má riadiť politika EÚ v období do roku 2020. Používajú sa aj v hlavnej iniciatíve v rámci stratégie Európa 2020 s názvom „Európa efektívne využívajúca zdroje“⁹, keďže jej hlavný ukazovateľ „produktivita zdrojov“ vychádza z účtov materiálových tokov (príloha III k nariadeniu). Táto príloha sa môže využiť aj v akčnom pláne pre obehové hospodárstvo¹⁰, a to najmä na výpočet mier recyklácie. Environmentálne dane (príloha II k nariadeniu) sa používajú v štúdiách v rámci environmentálnej daňovej reformy týkajúcej sa ekologizácie európskeho semestra.¹¹ Očakáva sa, že environmentálne ekonomické účty sa budú používať na monitorovanie cieľov OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja.¹²

Hoci environmentálne účty už prispievajú k niekoľkým iniciatívam v oblasti tvorby politík, ešte nedosiahli svoj plný potenciál. Účty sú nové a medzi používateľmi z inštitúcií stále pomerne neznáme. Štatici môžu zvyšovanie informovanosti urýchliť lepšou komunikáciou a propagáciou údajov, ktoré už sú dostupné. Súčasťou v súčasnosti vykonávaných iniciatív je aj vysvetľovanie analytickej sily environmentálnych ekonomických účtov. Činnosti na zvýšenie informovanosti sa vykonávajú súbežne s opatreniami na konsolidáciu účtov, pričom poskytujú záruku ich kvality.

3.5. KVALITA POSKYTOVANÝCH ÚDAJOV

V tomto oddiele sa poskytujú stručné informácie o kvalite údajov predložených členskými štátmi podľa príloh I až III k nariadeniu od poslednej správy o vykonávaní, teda za roky 2013 až 2015. Údaje podľa príloh IV až VI k nariadeniu budú musieť členské štáty predkladať od roku 2017.

Rok 2015 bol prvým rokom, keď údaje v zmysle nariadenia predložilo všetkých 28 členských štátov. Údaje poskytli aj Nórsko a Švajčiarsko, ale Island nie (nariadenie má význam pre EHP). Časť údajov okrem toho poskytli aj niektoré kandidátske a potenciálne kandidátske krajiny na členstvo v EÚ. Eurostat tieto údaje zverejňuje na svojej webovej lokalite¹³ spolu

⁸ <http://ec.europa.eu/environment/action-programme/>.

⁹ <http://ec.europa.eu/resource-efficient-europe/>.

¹⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015DC0614&from=EN>.

¹¹ http://ec.europa.eu/environment/integration/green_semester/news_en.htm.

¹² <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>.

¹³ <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

s technickými vysvetleniami (metaúdajmi) a so zvláštnou sekciou¹⁴ s podkladovými informáciami.

Kvalita údajov sa v rokoch 2013 až 2015 výrazne zlepšila, a to z dvoch dôvodov: po prvé skončili sa dočasné výnimky zo zasielania údajov podľa príloh I až III k nariadeniu¹⁵, ktoré boli udelené šiestim členským štátom. To znamená, že v roku 2015 boli dostupné údaje za všetky členské štáty, čo zjednodušilo vytváranie agregátov za celú EÚ. Po druhé sa do roku 2015 vyriešili niektoré problémy spojené s včasným vyplňaním dotazníka v rokoch 2013 a 2014.

Ďalším aspektom je úplnosť dotazníkov. Pokiaľ ide o prílohu I k nariadeniu, v roku 2015 poskytla väčšina krajín pomerne úplné dotazníky. Pokrytie údajov Malty bolo nedostatočné a Komisia (Eurostat) väčšinu zverejnených údajov odhadla. Pokiaľ ide o prílohu II k nariadeniu, všetky tabuľky sa vykázali za všetky požadované roky. Chorvátsko však nerozčlenilo celý príjem z daní podľa hospodárskych činností. Pokiaľ ide o prílohu III k nariadeniu, v roku 2015 všetky krajiny vykázali všetky povinné tabuľky. V predchádzajúcich rokoch neboli niektoré krajiny schopné konzistentne poskytovať údaje o obchode s tretími krajinami a namiesto toho vykazovali údaje o obchode s krajinami mimo EÚ-27, aspoň pokiaľ ide o niektoré štatistiky.

Určilo sa niekoľko oblastí a špecifických položiek, v prípade ktorých krajiny čelia ťažkostiam so zabezpečením dobrej kvality údajov. Správy o kvalite umožnili identifikovať tieto technické problémy, v súvislosti s ktorými sú potrebné ďalšie zlepšenia.

- Príloha I: hlavné problémy sa týkali zosúladenia údajov s vypracovanými odhadmi s cieľom plniť povinnosti spojené s predkladaním správ stanovené v Rámcovom dohovore o zmene klímy a Dohovore EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov („premost'ovacie položky“), pokrytia emisií fluórovaných skleníkových plynov a rozčleňovania emisií z cestnej dopravy podľa odvetví štatistickej klasifikácie ekonomických činností v Európskej únii (NACE).
- Príloha II: hlavným problémom pre približne polovicu členských štátov je odhadovanie daní, ktoré platia nerezidenti. Niektoré krajiny navyše rozčleňovali príjmy z daní podľa hospodárskych činností s využitím administratívnych údajov, ktoré na tento účel nie sú vhodné. Tieto otázky sú v procese riešenia. Konzistentnosť sa podporí zlepšením spolupráce s orgánmi, ktoré vypracúvajú národné účty.
- Príloha III: problémové položky sú tie, ktoré je potrebné odhadovať alebo aspoň čiastočne odhadovať, a to pre nedostatok dostupných štatistík. Zahŕňajú: zvyšky poľnohospodárskych plodín, krmoviny a spásanú biomasu, ťažbu štrku a piesku a prispôbenie sa zásade miesta pobytu.

Štatistické údaje predkladané členskými štátmi majú vo všeobecnosti vysokú kvalitu. Stále sa však vyskytuje niekoľko oblastí, kde je potrebné zlepšenie, a Komisia (Eurostat) spolu

---

¹⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/environment/overview>.

¹⁵ Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2012/691/EÚ zo 6. novembra 2012 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012D0691&from=EN>).

s členskými štátmi ďalej pracuje na tom, aby sa tieto otázky vyriešili na technickej úrovni. Vykonáva alebo plánuje sa niekoľko opatrení na zlepšenie kvality, ako sa uvádza v oddiele 4.2.

4. OPATRENIA NA ZLEPŠENIE

V tomto oddiele sa rozoberajú návrhy na zavedenie nových modulov environmentálnych ekonomických účtov (pododdiel 4.1) a opatrenia, ktoré sa prijímajú na zlepšenie kvality údajov a metód zberu údajov (pododdiel 4.2) v súlade s ustanoveniami článku 10 nariadenia.

Iniciatívy uvedené v tomto oddiele sú výsledkom dvoch hlavných stratégií. Prvou je stratégia vykonávania¹⁶ schválená Štatistickou komisiou OSN vo februári 2013 v súvislosti so základným rámcom systému integrovaných environmentálnych ekonomických účtov. Tento rámec predstavuje medzinárodnú štatistickú normu, ktorá sa dodržiava v rámci európskych environmentálnych ekonomických účtov. V tejto celosvetovej stratégii vykonávania sa odporúča flexibilný a modulárny prístup s cieľom prispôsobiť sa rôznym potrebám politiky a rôznym úrovňam dostupnosti údajov.

Druhou je európska stratégia pre environmentálne účtovníctvo na roky 2014 až 2018¹⁷. Ide o program ďalšej práce dohodnutý Komisiou (Eurostat) a členskými štátmi v rámci Výboru pre Európsky štatistický systém. Na základe stratégie sa koordinuje európske úsilie a pripravujú sa možné nové moduly nariadenia. Pracovný program v rámci stratégie na roky 2014 až 2018 je zameraný na:

- konsolidáciu kvality účtov v prílohách I až III k nariadeniu (emisie do ovzdušia, environmentálne dane a materiálové toky),
- podporu používania existujúcich environmentálnych ekonomických účtov,
- zlepšenie včasnosti účtov, a to aj prostredníctvom tvorby skorých odhadov s cieľom venovať v hospodárskom plánovaní viac pozornosti aspektom environmentálnej politiky,
- zavedenie účtov uvedených v prílohách IV až VI k nariadeniu (účty výdavkov na ochranu životného prostredia, účty odvetvia environmentálnych tovarov a služieb a účty fyzických tokov energie),
- investovanie do štatistickej infraštruktúry (t. j. referenčné metodiky, klasifikácie, špecializovaný softvér atď.) s cieľom zlepšiť dostupnosť, kvalitu a užitočnosť environmentálnych účtov,
- vytvorenie metodík dobrovoľného zberu údajov a jeho spustenie v rámci iných oblastí (voda a lesy, environmentálne dotácie a podobné transfery a výdavky na riadenie zdrojov).

¹⁶ <http://unstats.un.org/unsd/statcom/doc13/BG-SEEA-Implementation.pdf>.

¹⁷ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6079569/ESSC-2014-21-EN-24-EuropeanStrategy-env.pdf>.

Európska stratégia pre environmentálne účtovníctvo nebráni jednotlivým členským štátom ďalej rozvíjať činnosti v iných smeroch podľa svojich vnútroštátnych okolností, politických potrieb a finančných možností.

4.1. NÁVRHY NOVÝCH MODULOV

Od poslednej správy o pokroku boli v súlade s článkom 10 nariadenia ako témy nových modulov schválené tri oblasti tak, ako sa vysvetľuje v oddiele 3.1. Sú uvedené v prílohách IV až VI k nariadeniu, pričom ide o účty výdavkov na ochranu životného prostredia, odvetvie environmentálnych tovarov a služieb a účty fyzických tokov energie.

Došlo aj k pokroku v ďalších oblastiach uvedených v článku 10 nariadenia, ktoré sa uvádzajú ďalej:

- Osobitná skupina skúsených členských štátov vyvinula rámec na zber údajov o environmentálnych dotáciách a iných transferoch. Eurostat zverejnil usmernenia a v roku 2015 sa uskutočnil prvý zber údajov. V uvedenom rámci a usmerneniach sa vysvetľujú príslušné koncepcie a vykazovacie tabuľky a poskytujú sa pokyny, ako zostaviť údaje. Environmentálne dotácie sú náročnejšou oblasťou ako environmentálne dane, pretože vedenie záznamov v oblasti štatistík verejných výdavkov je zložitejšie.
- Komisia (Eurostat) pripravuje príručku týkajúcu sa účtov výdavkov na riadenie zdrojov. Medzi účtami výdavkov na riadenie zdrojov a právnym modulom pre účty výdavkov na ochranu životného prostredia (príloha IV k nariadeniu) existuje istá podobnosť, čo znamená, že skúsenosti zozbierané pri výdavkoch na ochranu životného prostredia po roku 2017 pomôžu pri rozhodovaní, ako postupovať v prípade účtov výdavkov na riadenie zdrojov.
- Komisia pracuje na experimentálnom projekte týkajúcom sa účtovníctva integrovaného prírodného kapitálu a ekosystémových služieb. Ide o dlhodobý projekt, ktorý má priniesť výsledky do roku 2020. Hlavnými cieľmi sú: integrovať existujúce súbory údajov na úrovni EÚ (satelitné snímky, prieskumy a modely súvisiace s využívaním pôdy a krajinnou pokrývkou) a využiť odborné znalosti projektových partnerov na vývoj konzistentného rámca EÚ kompatibilného s podrobnejšími účtami na vnútroštátnej úrovni.
- Komisia (Eurostat) zefektívnila a zjednodušila existujúci rámec a dobrovoľný zber údajov, pokiaľ ide o účty týkajúce sa lesov, čo bolo potrebné vzhľadom na to, že minulé pilotné projekty nespĺnili očakávania používateľov a nebol po nich dostatočný dopyt.
- Komisia (Eurostat) vykonala základnú koncepčnú prácu na účtoch fyzického toku vody v rámci účtov týkajúcich sa vôd, ktorá je obsiahnutá v návrhu príručky. Neuskutočnil sa žiadny zber údajov.

Komisia (Eurostat) zbiera skúsenosti v uvedených oblastiach v záujme preskúmania možných zlepšení, ktoré by sa mohli zaviesť v budúcnosti, ale ešte nenavrhol žiadne zmeny nariadenia. Vývoj nových modulov ďalej napreduje, ale pomalším tempom. Moduly, ktoré prinášajú

najväčší úžitok pri najnižších nákladoch už v nariadení boli zavedené. Zostávajúce potenciálne nové modely majú proporčne menší prínos a sú nákladnejšie. Vypracovanie účtov môže byť nákladné napríklad v prípadoch, ak ešte neexistujú zdroje podkladových údajov alebo takéto zdroje neposkytujú dostatočné informácie, a preto sa musia vytvoriť alebo doplniť.

Spomedzi nových oblastí, ktoré sa rozvíjajú, sú v krátkodobom horizonte asi najslubnejšie účty environmentálnych dotácií. V roku 2015 sa so súhlasom a za účasti členských štátov zaviedol pravidelný ročný dobrovoľný zber údajov. Experimentálne činnosti sa budú zameriavať na ekosystémové účty. Ako sa uvádza v oznámení Komisie „Kruh sa uzatvára – Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo“¹⁸, monitorovanie pokroku pri prechode na obehové hospodárstvo si vyžaduje súbor ukazovateľov založených na niekoľkých zdrojoch, ku ktorým patria aj environmentálne účty (účty materiálových tokov v rámci celého hospodárstva) a štatistiky odpadov.

Zároveň sa pracuje na ďalšom zlepšovaní kvality existujúcich modulov na základe doposiaľ zozbieraných skúseností.

Počas technických konzultácií vedených v rámci DIMESA¹⁹ medzi Komisiou (Eurostat) a členskými štátmi sa dospelo k záveru, že niektoré z oblastí, ktoré sa v článku 10 nariadenia uvádzajú ako potenciálne budúce moduly, by v skutočnosti neboli vhodnými oblasťami na rozvoj. Ide o prípad „účtov týkajúcich sa materiálových zásob v rámci celého hospodárstva“ a prípad „nevyužitých ťažených materiálov (vrátane pôdy)“. Relevantnosť týchto účtov je vo väčšine krajín minimálna, pričom je ťažké vypracovať dostatočne presné odhady vhodné na tvorbu politík.

4.2. ZLEPŠENIA KVALITY : NAJNOVŠÍ VÝVOJ

V súlade s európskou stratégiou pre environmentálne účtovníctvo bolo v posledných rokoch hlavnou oblasťou záujmu zlepšovanie kvality účtov, pričom v nasledujúcom období toto zameranie na kvalitu pretrvá. Zlepšenia kvality majú aj nepriame prínosy, keďže zvyšujú relevantnosť štatistík a umožňujú zvyšovanie efektívnosti, čím znižujú administratívne zaťaženie.

Komisia (Eurostat) naďalej pomáha členským štátom zlepšovať kvalitu účtov, a to niekoľkými spôsobmi.

a) **Poskytovanie grantov na pilotné štúdie a zlepšovanie kvality.** V článku 4 nariadenia sa Komisia vyzýva, aby pripravila program pilotných štúdií, ktoré majú členské štáty vykonávať na dobrovoľnom základe. Cieľom štúdií je vyvíjať metódy vykazovania a zlepšovať kvalitu údajov, stanoviť dlhotrvajúce časové rady, vyvinúť metódy spracovania údajov a testovania uskutočniteľnosti zavedenia nových modulov environmentálnych ekonomických účtov. Komisia (Eurostat) každý rok spolufinancuje

¹⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015DC0614&from=EN>.

¹⁹ Stretnutie riaditeľov v súvislosti s environmentálnou štatistikou a účtami, jún 2015.

pilotné štúdie (až do výšky 70 % nákladov) a výsledky zverejňuje na webovej lokalite CIRCABC²⁰. Tieto zistenia sa zohľadňujú pri plánovaní zlepšovania kvality a zavádzaní nových modulov environmentálnych ekonomických účtov.

- b) **Skracovanie oneskorenia dostupnosti údajov poskytnutím včasných odhadov.** Environmentálne účty sa doposiaľ považovali za pomerne podrobné, štruktúrované údaje. Komisia (Eurostat) spolupracuje s členskými štátmi na posudzovaní, či možno environmentálne účty zostavovať skôr, pričom sa v tomto ohľade dosiahol výrazný pokrok. Komisia (Eurostat) skúma aj spôsoby tvorby skorých odhadov niektorých hlavných ukazovateľov. Pri týchto odhadoch by bola väčšia štatistická odchýlka a boli by menej podrobné ako odhady vyžadované podľa nariadenia, ale používateľom by poskytli cenné skoré informácie. Eurostat v súčasnosti začal vypracúvať a zverejňovať skoré odhady účtov materiálových tokov v rámci celého hospodárstva (príloha III k nariadeniu), a to sedem mesiacov po skončení referenčného roka. Ide o značné zlepšenie, keďže lehota na zaslanie údajov je v nariadení stanovená na 24 mesiacov. Komisia (Eurostat) ďalej chce začať vytvárať skoré odhady účtov environmentálnych tovarov a služieb (príloha V k nariadeniu). Komisia (Eurostat) kombinuje údaje zozbierané v súvislosti s environmentálnymi daňami (príloha II k nariadeniu) s údajmi o vnútroštátnych zoznamoch daní, ktoré sa vypracúvajú v rámci programu zasielania národných účtov ESA 2010²¹. To umožňuje, aby sa štatistiky vypracovali niekoľko mesiacov vopred bez zvýšenia zaťaženia členských štátov. Skúma sa možnosť zostavenia odhadov v súvislosti s účtami emisií do ovzdušia (príloha I k nariadeniu), a to o rok skôr ako v súčasnosti.
- c) **Vykonávanie každoročného dobrovoľného zberu údajov** v príprave na povinné vykazovanie. V súčasnosti sa na dobrovoľnom základe zbierajú údaje pre prílohy IV až VI k nariadeniu (účty výdavkov na ochranu životného prostredia, účty odvetvia environmentálnych tovarov a služieb a účty fyzických tokov energie). Nový zber údajov o environmentálnych dotáciách a podobných transferoch sa začal v roku 2015.
- d) **Tvorba agregátov za EÚ v prípadoch, ak chýbajú údaje niektorých členských štátov.** Pre európskych tvorcov politik je veľmi dôležité mať odhady na úrovni EÚ. Štandardnou metódou na vypracovanie štatistík na úrovni EÚ je agregovanie údajov členských štátov. Ak to pre chýbajúce údaje na vnútroštátnej úrovni nie je možné, Komisia (Eurostat) používa alternatívne techniky. Ide najmä o prípad účtov environmentálnych tovarov a služieb (príloha V k nariadeniu) a účtov výdavkov na ochranu životného prostredia (príloha IV k nariadeniu). Údaje týkajúce sa týchto účtov členské štáty naďalej zasielajú dobrovoľne.
- e) **Vydávanie príručiek a poskytovanie metodických usmernení.** Od roku 2013 Komisia (Eurostat) zverejnila tieto príručky a usmernenia: Environmentálne dane (2013)²², Environmentálne dotácie a podobné transfery (2015)²³ a Účty emisií do ovzdušia (2015)²⁴.

²⁰ <https://circabc.europa.eu/w/browse/322c6d18-a4d8-4771-ba7c-3432b8da31c1>.

²¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R0549&from=EN>.

²² <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-13-005>.

²³ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-15-005-EN-N>.

²⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-15-009>.

Okrem toho zverejnila niekoľko pracovných dokumentov, ktoré obsahujú niekoľko ďalších metodík [Účty materiálových tokov v rámci celého hospodárstva (2013)²⁵, Účty fyzických materiálových tokov (2014)²⁶, Účty výdavkov na správu zdrojov (2014)²⁷ a Účty odvetvia environmentálnych tovarov a služieb (2015)²⁸]. Ďalšie tri metodické publikácie sa pripravujú na rok 2016 (odvetvie environmentálnych tovarov a služieb, účty výdavkov na ochranu životného prostredia a účty materiálových tokov v rámci celého hospodárstva). Tieto referenčné publikácie uľahčujú tvorbu štatistík a využívajú ich štatistici v EÚ a aj mimo nej.

- f) **Poskytovanie nástrojov na zostavovanie účtov.** Komisia (Eurostat) sprístupňuje nástroje na zostavovanie účtov členským štátom a iným krajinám. Napríklad poskytuje IT nástroj „PEFA-Builder“, ktorý sa používa na zostavenie účtov fyzických tokov energií (príloha VI k nariadeniu) na základe štatistík energetiky. Komisia (Eurostat) takisto vedie aktualizované zoznamy (klasifikácie) výrobkov a činností, ktoré sú potrebné na zostavovanie účtov. Komisia (Eurostat) poskytuje nástroje na výpočet stôp, ktorými sa meria vplyv hospodárskych subjektov na životné prostredie, ak používajú prírodné zdroje. Stopy sa vypočítavajú kombináciou environmentálnych ekonomických účtov s inými štatistikami, napríklad tabuľkami vstupov a výstupov.
- g) **Uľahčovanie kurzov odbornej prípravy** v rámci Európskeho programu odbornej prípravy v oblasti štatistiky. Komisia v súvislosti s environmentálnymi ekonomickými účtami organizuje približne štyri kurzy za rok. Materiály, ktoré sa používali na predchádzajúcich kurzoch, sa zverejňujú na lokalite CIRCABC²⁹.
- h) **Podpora výmeny skúseností medzi krajinami.** Komisia (Eurostat) organizuje dve pracovné skupiny, ktoré sa každý rok stretávajú a vymieňajú si skúsenosti, identifikujú najlepšie postupy a koordinujú zlepšenia. Existuje aj niekoľko osobitných skupín, ktoré skúmajú konkrétne metodické otázky a predkladajú odporúčania. Komisia (Eurostat) sa zúčastňuje na niekoľkých medzinárodných iniciatívach, ktoré organizujú OECD, EHK OSN a OSN.
- i) **Vývoj riešení pretrvávajúcich metodických problémov.** Okrem prebiehajúcich činností na zlepšovaní kvality príloh I až III k nariadeniu uvedených v oddieloch 3.5 a 4.2 Komisia (Eurostat) identifikovala metodické výzvy spojené s novými prílohami IV až VI k nariadeniu a pracuje na ich riešení. Hlavnými výzvami pre členské štáty je určiť pridelenie emisných kvót a využívanie prírodných zdrojov podľa odvetví klasifikácie NACE a tvorba integrovaného rámca peňažných modulov pre environmentálne účty (výdavky na ochranu životného prostredia, výdavky na riadenie zdrojov, odvetvie

²⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6191533/2013-EW-MFA-Guide-10Sep2013.pdf/54087dfb-1fb0-40f2-b1e4-64ed22ae3f4c>.

²⁶ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6191537/PEFA-Manual-2014-v20140515.pdf/12d7dcb3-cc66-46fd-bcb7-45bbbe9ba541>.

²⁷ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6191545/1-Resource-management-expenditure-accounts---draft-guidelines-2014.pdf/>.

²⁸ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6191549/Practical-guide-towards-compiling-EGSS-statistics-March2015.pdf/f0f8c6c1-0ae9-4f53-9c94-afcc190cc5ba>.

²⁹ <https://circabc.europa.eu/w/browse/6ade1ca8-6a06-44bd-bff0-498217d0ec05>.

environmentálnych tovarov a služieb a environmentálne dane a dotácie). Integrovaný rámec peňažných environmentálnych účtov umožní, aby sa rozličné moduly vytvárali rovnakým spôsobom zo súboru spoločných súborov údajov, a preto má potenciál zmierniť administratívne zaťaženie.